

טיול גדנ"ע של "החמישיות" מן הגימנסיה העברית בירושלים למצדה, 1947

האתר ההיסטורי של מצדה התפרסם בעיקר בזכות המבצר והארמונות שבנה על פסגתו המלך הורדוס, ובזכות עמידת הגבורה של המורדים היהודים במלחמתם ברומאים, עד לנפילת המבצר ומות מגניו בשנת 73 לספירה, כפי שמספר יוסף בן מתתיהו (מלחמות היהודים וקדמוניות היהודים).
 במהלך הדורות נשתכח האתר והתגלה מחדש על ידי החוקר אדוארד רובינסון שצפה בו בטלסקופ מנאות עין גדי (1838). חוקרים מערביים שבאו במאה ה-19 ובמאה ה-20 עמדו על צפונותיו, וחפירות מסודרות לאחר קום המדינה (בראשות שמריהו גוטמן ויגאל ידן) חשפו באופן שיטתי את שרידי העבר המפוארים.
 האתר המבודד ורב ההוד, בעל הנגישות הקשה וההיסטוריה ההרואית הצית את דמיונם של רבים מצעירי הישוב היהודי המתחדש בארץ. משנות ה-20 של המאה ה-20 יצאו בודדים, קבוצות ובהמשך גם בתי ספר למסע מפרך שנמשך כמה ימים, שאחד משיאי היה ההעפלה אל פסגת מצדה. כיום זהו אחד מאתרי הביקור הפופולריים ביותר בישראל.

צלם: שמואל קוך

אוסף שמואל קוך, באדיבות ארכיון התמונות של יד יצחק בן-צבי

ארכיון התמונות של יד יצחק בן-צבי עוסק בהצלה ובתיעוד של אוספים המצויים ברשות אנשים פרטיים ומוסדות ציבור ברחבי הארץ. הוא מתמקד בתולדות ארץ ישראל וירושלים וקהילות ישראל במזרח ybzipic@ybz.org.il

